

Groch siewny – odmiany ogólnoużytkowe

Groch siewny należy do najważniejszych gatunków bobowatych grubonasiennych. Nasiona grochu mogą być wykorzystywane zarówno do bezpośredniej konsumpcji, jak i na paszę. Odgrywa również dużą rolę w płodozmianie jako roślina fitosanitarna, przerywająca częste następstwo zbóż po sobie.

Aktualnie w Krajowym Rejestrze jest 25 odmian, 17 odmian ogólnoużytkowych, oraz 8 pastewnych. Zdecydowana większość zarejestrowanych w Polsce odmian pochodzi z krajowych hodowli.

W 2017 roku doświadczenia realizowane były w dwóch punktach: ZDOO Czesławice i ZDOO Bezek. Najwyższe plony uzyskano w Bezku, a najlepiej plonującymi odmianami były: Spot, Tytus, Astronaute i Audit.

Tabela 1. Groch siewny. Odmiany badane. Rok zbioru 2018.

Lp.	Odmiana	Rodzaj ulistnienia	Rok wpisania do Krajowego rejestru odmian w Polsce	Adres jednostki zachowującej odmianę a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce .
	1	2	3	4
1	Ezop	SL	2004	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 64-000 Kościan
2	Tarchalska	SL	2004	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 64-000 Kościan
3	Hubal	LPP	2005	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 64-000 Kościan
4	Milwa	SL	2005	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR Smolice 146 63-740 Kobylin
5	Lasso	SL	2008	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce
6	Batuta	SL	2009	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 64-000 Kościan
7	Mentor	SL	2011	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR Smolice 146 63-740 Kobylin
8	Model	SL	2011	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR Smolice 146 63-740 Kobylin
9	Turnia	SL	2011	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5 63-004 Tulce
10	Akord	SL	2012	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5 63-004 Tulce
11	Mecenas	SL	2012	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR Smolice 146 63-740 Kobylin
12	Audit	SL	2014	Limagrain Spółka Europejska Oddział w Polsce ul. Ks Piotra Wawrzyniaka 62-052 Komorniki
13	Arwena	SL	2015	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 64-000 Kościan
14	Starski	SL	2016	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5 63-004 Tulce
15	Astronaute	SL	2017	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
16	Olimp	SL	2017	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5 63-004 Tulce
17	Spot	SL	2017	IGP Polska sp. z o.o. sp. k. ; ul. Wyspiańskiego 43 60-751 Poznań
18	Tytus	SL	2017	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 64-000 Kościan
19	Medyk	SL	2018	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR Smolice 146 63-740 Kobylin

SL – wąsy czepne zamiast listków (typ afila); LPP – Liście parzystopierzaste

* - odmiana pastewna

Tabela 2. Groch siewny. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2018.

Miejscowość	ZDOO Bezek	ZDOO Czesławice
Powiat	chełmski	nałęczowski
Kompleks rolniczej przydatności gleby	pszenny wadliwy	pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby	IVb	IIa
pH gleby w KCL	7,4	6,1
Przedplon	pszenica ozima	pszenica jara
Data siewu	13-04	12-04
Obsada nasion (<i>szt/m²</i>)	110	110
Data zbioru	23-07	23-07
Nawożenie mineralne		
N (<i>kg/ha</i>)	30	28
P ₂ O ₅ (<i>kg/ha</i>)	15	60
K ₂ O (<i>kg/ha</i>)	20	90
Nitragina dla grochu	Zaprawiono nasiona	Zaprawiono nasiona
Środki ochrony roślin		
Zaprawa nasienna (<i>nazwa</i>)	Vitavax 20 FS	Vitavax 20 FS
Herbicyd (<i>nazwa,dawka/ha</i>)	Command 480 EC 0,25L	Linurex 500 SC 0,8L
Herbicyd (<i>nazwa,dawka/ha</i>)	Patriot 100 EC 0,075L	Basagran 480 SL 2L
Insektycyd (<i>nazwa,dawka/ha</i>)	Fastac 100 EC 0,1L	Sumi Alpha 050 EC 0,15L
Insektycyd (<i>nazwa,dawka/ha</i>)	Proteus 110 OD 0,75L	-
Insektycyd (<i>nazwa,dawka/ha</i>)	Mospilan 20 SP 0,2kg	-

Tabela 3. Groch siewny. Wyniki doświadczeń. Rok zbioru 2018.

Lp.	Cecha	Bezek	Czesławice
1	Pełnia wschodów (dzień, m-c)	22-04	23-04
2	Ocena wschodów (skala 9°)	8,0	9,0
3	Początek kwitnienia (dzień, m-c)	06-06	01-06
4	Ocena stanu ogólnego (skala 9°)	7,1	9,0
5	Wyleganie w fazie początku kwitnienia (skala 9°)	9,0	9,0
6	Koniec kwitnienia (dzień, m-c)	16-06	05-06
7	Wyleganie w fazie końca kwitnienia (skala 9°)	9,0	9,0
8	Wysokość roślin (cm)	77,8	93,8
9	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9°)	8,1	7,5
10	Porażenie przez fuzariozę (skala 9°)	7,9	9,0
11	Porażenie przez askochytozę (skala 9°)	9,0	7,9
12	Dojrzałość techniczna (dzień, m-c)	13-07	13-07
13	Pęknięcie strąków (skala 9°)	9,0	9,0

Tabela 4. Groch siewny. Plon nasion odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru 2018.

Lp.	Odmiana	Bezek	Czesławice
<i>Wzorzec , dt z ha</i>		47,3	44,8
1	Ezop	97	115
2	Tarchalska	105	97
3	Hubal	91	109
4	Milw	101	93
5	Lasso	86	96
6	Batuta	103	113
7	Mentor	94	88
8	Model	93	90
9	Turnia	105	109
10	Akord	93	82
11	Mecenas	106	91
12	Audit	107	88
13	Arwena	100	99
14	Starski	91	86
15	Astronaute	107	118
16	Olimp	100	96
17	Spot	113	123
18	Tytus	109	98
19	Medyk	99	110

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Tabela 5. Groch siewny. Plon nasion odmian (% wzorca). Lata zbioru 2018, 2017, 2016.

Lp.	Odmiana	2018	2017	2016	2017-2018	2016-2018
<i>Wzorzec , dt z ha</i>		46,0	42,7	35,9	44,4	41,5
1	Ezop	106	98	95	102	100
2	Tarchalska	101	104	108	103	104
3	Hubal	100	99	101	100	100
4	Milwa	97	96	92	97	95
5	Lasso	91	88	92	90	90
6	Batuta	108	122	121	115	117
7	Mentor	91	111	102	101	101
8	Model	91	98	92	95	94
9	Turnia	107	99	109	103	105
10	Akord	88	86	105	87	92
11	Mecenas	99	105	90	102	98
12	Audit	97	99	99	98	98
13	Arwena	99	107	103	103	103
14	Starski	89	95	93	92	92
15	Astronaute	112	98		105	
16	Olimp	98	106		102	
17	Spot	118	101		110	
18	Tytus	104	107		106	
19	Medyk	104				
Ilość doświadczeń		2	2	2	4	6

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Tabela 6. Groch siewny.

Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2018, 2017, 2016.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Mączniak właściwy		Fuzarioza		Askochytoza	
			2018	2016- 2018	2018	2016- 2018	2018	2016- 2018
<u>Wzorzec, (skala 9°)</u>			<u>8,6</u>	<u>8,8</u>	<u>8,4</u>	<u>8,8</u>	<u>8,5</u>	<u>8,7</u>
1	Ezop	3	0,1	0,0	0,1	0,0	-0,1	-0,1
2	Tarchalska	3	0,1	0,1	0,1	0,0	-0,1	-0,1
3	Hubal	3	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,1
4	Milwa	3	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,2	0,1
5	Lasso	3	0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0
6	Batuta	3	-0,1	-0,1	0,1	0,0	0,2	0,1
7	Mentor	3	0,1	0,0	0,1	0,0	-0,1	-0,1
8	Model	3	0,1	0,0	-0,1	0,0	0,2	0,1
9	Turnia	3	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
10	Akord	3	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,1
11	Mecenas	3	0,1	0,1	0,1	0,0	-0,3	-0,1
12	Audit	3	0,1	0,0	-0,1	0,0	-0,1	0,0
13	Arwena	3	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
14	Starski	3	0,1	0,0	-0,1	0,0	-0,1	0,0
15	Astronaute*	2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
16	Olimp*	2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0
17	Spot*	2	-0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
18	Tytus*	2	-0,1	0,0	0,1	0,0	-0,1	-0,1
19	Medyk	1	0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Liczba doświadczeń			2	7	2	7	2	7

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Skala 9°: 9- oznacza ocenę najkorzystniejszą , 1- najmniej korzystną , 5-średnią, * średnia z lat 2017-2018

Tabela 7. Groch siewny. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2018, 2017, 2016.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie (skala 9°)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie końca kwitnienia		przed zbiorem		2018	2016- 2018	2018	2016- 2018
			2018	2016- 2018	2018	2016- 2018				
Wzorzec			<u>9,0</u>	<u>8,8</u>	<u>8,1</u>	<u>6,5</u>	<u>76,1</u>	<u>76,1</u>	<u>235,9</u>	<u>213,4</u>
1	Ezop	3	0,0	0,0	0,1	-0,1	4,4	0,6	10,2	17,0
2	Tarchalska	3	0,0	0,0	0,3	0,3	2,6	-2,0	2,6	1,7
3	Hubal	3	0,0	0,0	-2,2	-1,6	-1,1	1,9	-15,2	-1,9
4	Milwa	3	0,0	0,0	0,5	0,6	-8,4	-11,6	6,0	-0,8
5	Lasso	3	0,0	0,0	0,1	0,1	3,7	0,4	-12,3	-1,0
6	Batuta	3	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-1,3	3,8	-0,7	3,2
7	Mentor	3	0,0	0,0	0,3	0,1	2,2	4,4	-9,8	-14,9
8	Model	3	0,0	0,0	0,5	0,7	3,1	3,6	-15,5	-11,0
9	Turnia	3	0,0	-0,1	-1,2	-1,1	-2,9	-0,3	-22,3	-21,9
10	Akord	3	0,0	0,0	0,5	0,3	-9,1	-6,4	-6,6	-4,4
11	Mecenas	3	0,0	0,0	0,5	0,2	4,9	-0,3	8,5	4,5
12	Audit	3	0,0	0,0	-0,5	-0,1	-1,9	4,3	-1,6	7,1
13	Arwena	3	0,0	0,0	0,1	0,4	-6,4	-5,3	-28,6	-23,2
14	Starski	3	0,0	0,0	0,6	0,5	3,7	-2,2	9,0	7,9
15	Astronaute*	2	0,0	0,0	0,1	0,1	3,6	-1,0	25,3	18,0
16	Olimp*	2	0,0	-0,1	0,1	0,1	-3,3	0,9	22,8	28,5
17	Spot*	2	0,0	0,0	0,0	-0,1	-4,8	-7,8	-16,7	-15,1
18	Tytus*	2	0,0	0,0	0,1	0,1	5,2	5,1	37,6	34,6
19	Medyk	1	0,0	0,0	0,3	0,3	5,6	5,6	6,9	6,9
Liczba doświadczeń			2	7	2	7	2	7	2	7

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Skala 9°: 9- oznacza ocenę najkorzystniejszą , 1- najmniej korzystną , 5-średnią

* średnia z lat 2017-2018

